Lietas Nr. C28202016
Lietas arhīva Nr. C-2020-16/13

**SPRIEDUMS**
**Latvijas Republikas vārdā**
Rīgā 2016.gada 1.aprīlī

Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesas tiesnese A.Buliņa rakstveida procesā Rīgā, Daugavgrīvas ielā 58, izskatīja civillietu /pers. A/ maza apmēra prasībā pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu.

**A p r a k s t o š ā  d a ļ a**

[1] 2016.gada 17.februārī Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesā saņemts /pers. A/ (turpmāk- prasītāja) prasības pieteikums maza apmēra prasībā pret /pers. B/ (turpmāk - atbildētājs) par uzturlīdzekļu piedziņu.

[1.1] No prasības pieteikuma izriet, ka prasītāja un atbildētājs ir vecāki nepilngadīgajam /pers. C/, dzimušam 2013.gada 17.janvārī (turpmāk- bērns). Atbildētājs nesniedz palīdzību bērna uzturēšanai.

[1.2] Prasība pamatota Civillikuma 179.pantu, 15.01.2013. Ministru kabineta noteikumiem Nr.37 "Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam".

[1.3] Prasītāja lūdz tiesu piedzīt no atbildētāja uzturlīdzekļus dēla /pers. C/ uzturam 92,50 *euro* ik mēnesi, bet ne mazāk par kā 25% no valstī noteiktās minimālās algas, bet no 2020.gada 17.janvāra- ne mazāk kā 30% no minimālās algas, līdz dēla pilngadībai.

[2] Atbildētājam, atbilstoši Civilprocesa likuma 250.$^{21}$ panta prasībām, 2016.gada 22.februārī uz atbildētāja faktisko atrašanās vietu Valmieras cietumā nosūtīts prasības pieteikums un paskaidrojuma veidlapas. Atbilstoši Civilprocesa likuma 250.$^{22}$ panta prasībām atbildētājam izskaidrotas procesuālās tiesības. Atbildētājs informēts, ka lietu izskatīs tiesnese A.Buliņa, izskaidrotas noraidījuma tiesības un kārtība.

Pēc prasības pieteikuma noraksta nosūtīšanas atbildētājs rakstveida paskaidrojumus nav sniedzis, iebildumus nav cēlis, lūgumus nav pieteicis. Tiesā 2016.gada 29.februārī saņemta paraksta veidlapa no Valmieras cietuma, kurā atbildētājs ar savu parakstu apstiprina, ka ir saņēmis Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesas 2016.gada 22.februāra paziņojumu par paskaidrojumu sniegšanu un prasības pieteikumu.

Atbildētājam rakstiski paziņots par lietas izskatīšanu rakstveida procesā 2016.gada 1.aprīlī un par iespēju saņemt sprieduma norakstu sākot ar minēto datumu, 2016.gada 14.martā nosūtot paziņojumu uz personas faktisko atrašanās vietu Valmieras cietumā. Tiesā 2016.gada 21.martā saņemta paraksta veidlapa no Valmieras cietuma, kurā atbildētājs ar savu parakstu apstiprina, ka ir saņēmis Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesas paziņojumu par civillietas izskatīšanu rakstveida procesā.

[3] Civilprocesa likuma 250.$^{18}$ pants nosaka, ka lietas par maza apmēra prasībām tiesa izskata prasības tiesvedības kārtībā pēc vispārējiem noteikumiem, ievērojot Civilprocesa likuma 30.$^{3}$ nodaļā „Atsevišķu kategoriju lietu izskatīšana rakstveida procesā" paredzētos izņēmumus.

Civilprocesa likuma 250.$^{25}$ panta pirmā daļa nosaka, ja tiesā nav saņemts puses pamatots lūgums un tiesa nav atzinusi par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, tiesa lietu izskata rakstveida procesā, savlaicīgi paziņojot pusēm par datumu, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā, kā arī informē par tiesas sastāvu, kas izskatīs lietu un izskaidro tiesības pieteikt noraidījumu tiesnesim.

Noraidījums tiesnesei līdz nolēmuma pieņemšanai nav iesniegts.

**M o t ī v u  d a ļ a**

[4] Pārbaudījusi lietā esošos rakstveida pierādījumus un novērtējusi tos kopsakarā ar tiesību normām, tiesa uzskata, ka prasība par uzturlīdzekļu piedziņu ir pamatota un apmierināma turpmāk norādītu apsvērumu dēļ.

[5] Ar lietas materiāliem pievienoto dzimšanas apliecības kopiju Nr./numurs/ apstiprināts, ka prasītāja un atbildētājs ir nepilngadīgā /pers. C/ vecāki (*lietas 6.lapa*).

Šādos apstākļos tiesa konstatē tiesisko pamatu uzturlīdzekļu piedziņai no atbildētāja par labu prasītājai.

[6] Lietā nav strīda par to, ka nepilngadīgā /pers. C/ ikdienas aprūpi un uzraudzību realizē bērna māte – prasītāja /pers. A/, bet nepilngadīgā /pers. C/ tēvam atbildētājam /pers. B/ ir jāpiedalās bērna uzturēšanā un jāsniedz uzturlīdzekļi bērna uzturēšanai. Šādus iebildumus atbildētājs nav izteicis.

[7] Civillikuma 179.panta pirmā un otrā daļa noteic, ka vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem.

Saskaņā ar Civillikuma 177.panta ceturto daļu bērna aprūpe nozīmē viņa uzturēšanu, t.i., ēdiena, apģērba, mājokļa un veselības aprūpes nodrošināšanu, bērna kopšanu un viņa izglītošanu un audzināšanu (garīgās un fiziskās attīstības nodrošināšana, pēc iespējas ievērojot viņa individualitāti, spējas un intereses un sagatavojot bērnu sabiedriski derīgam darbam).

Bērnu tiesību aizsardzības likuma 10.panta pirmā daļa nosaka, ka bērnam ir tiesības uz tādiem dzīves apstākļiem un labvēlīgu sociālo vidi, kas nodrošina viņa pilnvērtīgu fizisko un intelektuālo attīstību. Katram bērnam ir jāsaņem atbilstošs uzturs, apģērbs un pajumte.

[7.1] No augstāk minētam tiesību normām nepārprotami secināms, ka jebkurā gadījumā bērna intereses prevalē par vecāku interesēm un abiem vecākiem ir pienākums nodrošināt savu bērnu ar pienācīgu uzturu, medicīnisko aprūpi, mājokli, attīstīt bērna fiziskās un intelektuālās spējās. Pie tam šādi pienākumi vecākiem būtu jārealizē pret katru savu bērnu vienādi, neatkarīgi no tā vai bērns dzīvo kopā ar vecāku vai atsevišķi.

[8] Uzturlīdzekļu sniegšanas pienākums primāri saistīts ar vecāku mantas stāvokli un šim stāvoklim atbilstošu bērna nodrošinājumu, lai, nosakot uzturlīdzekļa apmēru, maksimāli tiktu nodrošinātas bērna intereses. Likumdevējs nav ierobežojis nosakāmo uzturlīdzekļu apjomu, izņemot minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru katram vecākam neatkarīgi no viņa mantas stāvokļa ir pienākums nodrošināt katram savam bērnam.

Saskaņā ar Civillikuma 179.panta piekto daļu minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi

no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu.

Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumi Nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" nosaka, ka 2.punkts noteic, ka katra vecāka pienākums ir katru mēnesi nodrošināt saviem bērniem minimālos uzturlīdzekļus šādā apmērā: katram bērnam no viņa piedzimšanas līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai – 25 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas; katram bērnam no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai – 30 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2015.gada 24.novembra noteikumiem Nr.656 „Noteikumi par minimālās mēneša darba algas apmēru normālā darba laika ietvaros un minimālās stundas tarifa likmes aprēķināšanu" minimālā mēneša darba alga normālā darba laika ietvaros no 2016.gada 1.janvāra ir 370 *euro* mēnesī, tādejādi minimālais uzturlīdzekļu apmērs bērnam līdz 7 gadu vecuma sastāda 92,50 *euro* ik mēnesi, bet virs 7 gadu vecuma 111,00 *euro* ik mēnesi.

[9] Prasītāja savā prasības pieteikumā lūgusi piedzīt no atbildētāja līdzekļus bērna uzturam 92,50 *euro* apmērā, proti, Ministru kabineta noteiktajā minimālajā apmērā, tādēļ tiesa uzskata, ka nav izvērtējams pušu mantiskais stāvoklis, jo minimālie uzturlīdzekļi ir maksājami neatkarīgi no vecāku mantas stāvokļa.

Šādos apstākļos tiesa uzskata, ka atbildētājam neatkarīgi no viņa mantas un veselības stāvokļa, ir pienākums ik mēnesi nodrošināt savam bērnam uzturlīdzekļus vismaz Ministru kabineta noteiktajā minimālajā uzturlīdzekļu apmērā.

Līdz ar to no atbildētāja par labu prasītājai dēla /pers. C/ uzturam piedzenami uzturlīdzekļi 92,50 *euro* mēnesī, bet ne mazāk par valstī noteikto minimālo apmēru saskaņā ar spēkā esošo likumdošanu.

[9.1] Tiesa, saskaņā ar Civillikuma 179.pantu, atzīst, ka no atbildētāja piedzenami uzturlīdzekļi bērnam Ministru kabineta noteiktajā minimālo uzturlīdzekļu apmērā, to apmēru nosakot procentuālā attiecībā. Palielinoties, vai samazinoties valstī noteiktajai minimālai mēneša darba algai, piedzenamo uzturlīdzekļu apmērs palielināms vai samazināms proporcionāli minimālās mēneša darba algas apmēram.

Ievērojot Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2015.gada 20.nvoembra sprieduma lietā SKC-2885/2015 paustās atziņas uzturlīdzekļi bērna labā no atbildētāja piedzenami līdz laikam, kamēr bērns sasniedz pilngadību. Ja pēc pilngadības sasniegšanas bērns vēlas turpināt saņemt uzturlīdzekļus, viņš ir tiesīgs celt tiesā attiecīgu prasību par uzturlīdzekļu piedziņu viņa labā.

[10] Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāts 2007.gada 29.augustā lietā Nr.SKC -556 ir atzinis, ka iztulkojot Latvijas Republikas Satversmes 92.pantu un Civilprocesa likuma 1.pantu saistībā ar Civillikuma tiesību normām, kas izriet no ģimenes tiesiskajām attiecībām, prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu bērnu uzturam, tie piedzenami no brīža, kad celta prasība tiesā, jo ar prasības celšanas brīdi attiecīgā persona uzsāk savu ar likumu garantēto civilo tiesību aizsardzības realizāciju tiesā. Lai arī prasītāja prasības pieteikumā nav norādījusi termiņu no kura būtu piedzenami uzturlīdzekļi, tiesa uzskata, ka nav pamats atkāpties no minētās atziņas un ievērojot bērna intereses uzturlīdzekļi piedzenami no prasības celšanas brīža, t.i., 2016.gada 17.februāra, sprieduma izpildē ieskaitot tās summas, kādas atbildētājs samaksājis bērna uzturam kopš 2016.gada 17.februāra.

[11] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta pirmo daļu, tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai. Tā kā prasītājs no tiesas izdevumu samaksas šajā lietā ir atbrīvots uz Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punkta pamata, tiesas izdevumi ir piedzenami valsts ienākumos no atbildētāja.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 35.panta pirmās daļas 3.punktu prasības summa prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu ir maksājamu kopsumma par vienu gadu. Maksājumu kopsumma par vienu gadu konkrētajā lietā ir 1110 *euro* ( (92,50 *euro* x 12 mēneši).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta (a) apakšpunktu valsts nodeva par prasību, kas novērtējama naudas summā līdz 2134 *euro* maksājama - 15 procenti no prasības summas, bet ne mazāk par 71,14 *euro*. Tādējādi no atbildētāja valsts labā piedzenama valsts nodeva 166,50 *euro* (15% no 1110).

Tiesa izskaidro, ja persona sava mantiskā stāvokļa dēļ tiesas noteikto valsts nodevu nevar nomaksāt likumā noteiktajā termiņā, tad tā saskaņā ar Civilprocesa likuma 206.panta pirmo daļu var pieteikt tiesā lūgumu pieņemt lēmumu par sprieduma izpildīšanas atlikšanu vai sadalīšanu termiņos, kā arī par tā izpildes veida un kārtības grozīšanu.

[11.1] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 39.pantu no atbildētāja valsts labā piedzenami arī ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 5,92 *euro* apmērā (*lietas 2.lapa*).

[12] Atbildētājam saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1]panta nosacījumiem nosakāms termiņš labprātīgai sprieduma izpildei.

**R e z o l u t ī v ā d a ļ a**

Pamatojoties uz augstākminēto un saskaņā ar Civilprocesa likuma 189.-195., 204.[1], 205., 250.[18] pantu, tiesa

**n o s p r i e d a :**

apmierināt /pers. A/ maza apmēra prasību par uzturlīdzekļu piedziņu.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, /pers. A/, personas kods /personas kods/, labā uzturlīdzekļus dēla /pers. C/, personas kods /personas kods/, uzturam 92,50 *euro* (deviņdesmit divi *euro* un 50 centi), bet ne mazāk kā noteikts Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumos Nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam", no 2016.gada 17.februāra līdz bērna pilngadībai. Sprieduma izpildē ieskaitīt tās summas, kādas atbildētājas samaksājis bērna uzturam kopš 2016.gada 17.februāra.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos valsts nodevu 166,50 *euro* (viens simts sešdesmit seši *euro* un 50 centi) apmērā.

Valsts nodeva jāmaksā:

| | |
|---|---|
| Saņēmējs | Valsts kase |
| Reģistrācijas | Nr. 90000050138 |
| Konta Nr. | LV55TREL1060190911200 |
| Saņēmēja iestāde | Valsts kase |
| BIC kods | TRELLV22 |
| Maksājuma mērķis | valsts nodeva civillietā Nr.C28202016. |

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, valsts labā ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 5,92 *euro* (pieci *euro* un 92 centi) apmērā.

Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi jāmaksā:

| | |
|---|---|
| Saņēmējs | Tiesu administrācija |
| Reģistrācijas | Nr.90001672316 |

Konta Nr. LV51TREL2190458019000
Saņēmēja iestāde Valsts kase
BIC kods TRELLV22

Maksājuma mērķis 21499 ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi civillietā Nr.C28202016.

Valsts labā veiktā maksājuma apliecinošs dokumenta oriģināls nekavējoties iesniedzams tiesas kancelejā Rīgā, Daugavgrīvas ielā 58, 110.kabinetā.

Noteikt /pers.B/, personas kods /personas kods/, sprieduma labprātīgas izpildes termiņu 10 (desmit) dienas pēc sprieduma stāšanās likumīgā spēkā.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 (divdesmit) dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijā, iesniedzot apelācijas sūdzību Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesā.

Tiesnese A.Buliņa